

SIKKERHEDSDATABLAD

1 Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator.

PR-nummer: 2432203
Handelsnavn: HORNUM Stenimprægning

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes.

Anvendelser: Forsegling af fliser efter rensning.
Branche: Industrien og private forbrugere.
Frarådede anvendelser: Ingen kendte

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet.

Leverandør: **Bollerup Jensen A/S**
Bindesbølvej 16 – 20, Ådum, 6880 Tarm
Telefon: 9737 6033; Fax: 9737 6268
E-mail: info@bollerup-jensen.dk

1.4 Nødtelefon.

Kontakt: Giftlinien: 82 12 12 12. Lægen kan få råd om behandling fra giftinformationen på Bispebjerg Hospital.
Leverandøren: 97 37 60 33 (mandag–torsdag: 8-16 og fredag: 8-15)

2 Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen.

CLP-klassificering: Produktet er klassificeret i henhold til Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Skin Irrit. 2 og Eye Irrit. 2. Produktet er klassificeret hud- og øjenirriterende på grund af den høje pH og baseret på test af lignende produkter.

Væsentligste skadevirkninger: Forårsager hudirritation og Forårsager alvorlig øjenirritation.

2.2 Mærkningselementer.

CLP-klassificering: Skin Irrit. 2; Eye Irrit. 2

Piktogram:

Signalord: Advarsel

H-sætninger: H315; Forårsager hudirritation.
H319; Forårsager alvorlig øjenirritation.

P-sætninger: P262 (Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj).
P280 (Bær beskyttelseshandsker/øjenskyttelse/ansigtsbeskyttelse).
P303+P361+P353 (VED KONTAKT MED HUDEN(eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af.
Skyl (eller brus) huden med vand).
P305+P351+P338 (VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter.
Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis det kan gøre let. Fortsæt skylning).
P314 (Søg lægehjælp ved ubehag).

2.3 Andre farer.

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.
Ingen særlig risiko ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

3 Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1 Stoffer / 3.2 Blandinger

CAS-nr.	Stofnavn	REACH-nr.	Klassificering	w/w %
1312-76-1	Kaliumsilikat	01-2119456888-17-xxxx	Ikke klassificeret fra leverandøren (MR >3,2)	30 - 50

4 Førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelle råd:	Ved ubehag, søg læge og medbring etiketten eller dette Sikkerhedsdatablad. Lægen kan få råd om behandling fra Giftlinjen. Produktet er alkalisk.
Indånding:	Intet særligt. Produktet er ikke flygtigt. Ved ubehag søg frisk luft.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik meget vand. Fremkald ikke opkastning.
Hud:	Vask huden med lunken vand.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 15 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser.

4.2 Vigtige symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Ubehag kan forekomme ved indtagelse. Stænk i øjnene og på huden kan give irritation

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Søg læge ved vedvarende ubehag/irritation og medbring dette Sikkerhedsdatablad.

5 Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler:

Egnede slukningsmidler: Produktet er ikke umiddelbart antændeligt. Brand slukkes med vandtåge, pulver, skum, kulsyre.

Uegnede slukningsmidler: Vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Produktet er alkalisk og reagerer med syrer (opløsninger af bl.a. phosphor-, salpeter-, salt- og svovlsyre og konc. flussyre).

5.3 Anvisninger for brandmandskab:

Brug passende personlig beskyttelse i tilfælde af brand (handsker, briller og åndedrætsværn). Undgå indånding af dampe og røggasser – søg frisk luft. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område.

6 Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel: Brug handsker og briller ved risiko for stænk i øjnene.
Anvend samme typer værnemidler som nævnt i punkt 8.

For indsatspersonel: Brug handsker og briller ved risiko for stænk i øjnene.
Anvend samme typer værnemidler som nævnt i punkt 8.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Forhindre at større spild løber ud i afløb og kloak.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Større spild inddæmmes og opsamles med sand, kattegros eller andet absorberende materialer og overføres til egnede affaldsbeholdere. Evt. nødstopanlæg til kloak aktiveres.

Små mængder spild, kan spules bort med vand.

Vask under alle omstændigheder det forurenede område grundigt med vand, for at hindre glideulykker.

6.4 Henvisning til andre punkter

Punkt 1 for kontaktoplysninger ved uheld/ulykke.

Punkt 8 for typer af værnemidler.

Punkt 13 for bortskaffelse.

7 Håndtering og opbevaring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering:

Generelle råd: Der er ingen farlige dampe over produktet, hvorfor udsugning ikke er nødvendig.
Undgå at spise og drikke, når der arbejdes med produktet. Sørg for god hygiejne.
Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller.
Se punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Generelle råd: Produktet opbevares bedst i originalemballage eller tilsvarende materiale (polyethylen, rustfrit stål og stål), tæt lukket og tørt. Opbevares frostfrit, bedst ved temp. 15-60°C.

Uegnet emballage materiale: brug aldrig galvaniserede emballager, emballager af letmetaller, glas eller emballager som er fremstillet af zink, tin, aluminium eller deres legeringer.

Bør opbevares forsvarligt ikke sammen med syre, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lign.

7.3 Særlige anvendelser: Ingen.

8 Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Grænseværdier for
Indholdsstoffer i pkt. 3:

Indholdsstof	grænseværdi	anmærkning
Kaliumsilikat	2 mg/m ³ (15 minTWA) (påvirkningsgrænse, analogt med kaliumhydroxid)	

Anmærkninger:

Retsgrundlag: At-vejledning C.0.1, 2007, Grænseværdier for stoffer og materialer.
Målemetoder: Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.DNEL-værdier: 1,49 mg/kg – Exposure: Dermal – Duration: Long term – Local effects – General population
5,61 mg/m³ – Exposure: Inhalation - Duration: Long term – Local effects – General populationPNEC-værdier: 7,5 mg/l – Exposure: Freshwater
1,0 mg/l – Exposure: Marine water
7,5 mg/l – Exposure: Sewage Treatment Plant
348,0 mg/l – Exposure: Activated Sludge Plant

8.2 Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til
Eksponeringskontrol: Undgå at få produktet på huden og i øjnene. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænderne før pauser, ved toiletbesøg og efter endt arbejde.

Personlige værnemidler:

Øjenværn:

Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.

Hudbeskyttelse:

Brug handsker af gummi, nitril eller lignende som er alkali eller kemikalie resistente.
Gennembrudstid >480 minutter og index 6.

Åndedrætsværn:

Ikke påkrævet ved normal anvendelse. I tilfælde af dannelse af aerosoler og utilstrækkelig ventilation, anvend passende åndedrætsværn med halvmaske og filter til aerosoler (P2-filter).

9 Fysiske – Kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber.

Egenskaber:	Udseende:	Flydende
	Farve:	farveløs
	Lugt:	lugtløs
	Lugttærskel:	Ingen data
	pH-værdi (koncentreret):	13
	pH-værdi (brugsopløsning):	Ingen data
	Smeltepunkt/frysepunkt:	ca. -3°C
	Begyndelseskogepunkt og Kogepunktsinterval:	ca. 100°C
	Flammepunkt:	Ingen data
	Antændelighed (fast stof, luftart):	Produktet er ikke brandbart
	Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser:	Ingen data
	Damptryk:	Ingen data
	Dampmassefylde:	Ingen data
	Relativ massefylde (vf.):	1,38 g/ml
	Opløselighed:	Opløselig
	Fordelingskoefficient n-octanol/vand:	Ingen data

Selvantændelsestemperatur:	Ingen data
Dekomponeringstemperatur:	Ingen data
Viskositet:	Ingen data
Eksplosive egenskaber:	Ingen data
Oxiderende egenskaber:	Ingen data

9.2 Andre oplysninger Ingen relevante

10 Stabilitet og reaktivitet

- 10.1 Reaktivitet** Se 10.5
Produktet danner varme ved tilsætning af syrer.
Produktet danner brint (ved kontakt med de metaller omtalt i 10.5) der blandet med luft, kan danne en eksplosiv blanding.
- 10.2 Kemisk stabilitet** Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.
- 10.3 Risiko for farlige reaktioner**
Kan være eksplosivt ved kontakt med nævnte metaller (se 10.5) blandet med luft.
- 10.4 Forhold, der skal undgås**
Produktet bør ikke udsættes for varme (over 60°C) samt frost.
- 10.5 Materialer, der skal undgås**
Reagerer med galvaniserede metaller, aluminium og andre letmetaller samt legeringer deraf f.eks. tin og zink med dannelse af brint som kan danne eksplosive blandinger med luft.
Reagerer med syrer ved dannelse af varme. Ætser glasoverflader.
- 10.6 Farlige nedbrydningsprodukter**
Ingen kendte.

11 Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

- Akut toksicitet Alle symptomer er pga. den høje basiske pH-værdi.
- Oral (Indtagelse): Kan give ubehag. LD50(rotte) >5000 mg/kg (legemsvægt)
 - Dermal (Hudkontakt): Kan virke irriterende. LD50 (rotte) >5000 mg/kg (legemsvægt).
 - Indånding: Kan virke irriterende på næsens slimhinder og luftvejene.
LC50 (rotte) > 2,06 g/m³.
- Hudætsning/-irritation: Kan virke irriterende på huden ved længere tids påvirkning.
Det er ikke påvist, at produktet er ætsende, på trods af høj pH, (på tilsvarende produkter).
- Alvorlig øjenskade/øjenirritation: Stænk i øjnene kan fremkalde irritation af øjet.
- Sensibilisering / Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:
Produktet mistænkes ikke for at være sensibiliserende.
- Mutagenicitet / Kimcellemutagenicitet:
Produktet er ikke mutagent.
- Kræftfremkaldende egenskaber: Produktet mistænkes ikke for at være kræftfremkaldende.
- Reproduktionstoksicitet: Produktet mistænkes ikke for at være reproduktionsskadeligt.
- Andre toksikologiske virkninger: STOT – Enkelt eksponering: ikke klassificeret (støv vil irritere næse, hals og luftveje)
STOT – Gentagen eksponering: ikke klassificeret (NOAEL oral (rotte) 159 mg/kg)
- Aspirationsfare: Ingen data.

12 Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Undgå at udlede spild og rester til miljøet.

-Akut toksicitet:

Fish (Leuciscus idus) LC50(48h) > 146 mg/l.
Invertebrates (Daphnia magna) EC50(24h) > 146 mg/l

-Kronisk toksicitet:

Algae (Scenedesmus subspicatus) EC50 (72h, biomasse) 207 mg/l.
Algae (Scenedesmus subspicatus) EC50 (72h, vækstrate) > 345,4 mg/l.
Bacteria (Pseudomonas putida) EC0 (18h) > 10000 mg/l (pH 7,6-7,8),
svarende til > 3480 mg aktiv prøve/l.
Bacteria (Pseudomonas putida) EC0 (18h) > 1000 mg/l (pH>9),
svarende til > 348 mg aktiv prøve/l.
Bacteria EC0 (30 minutter, hæmning, ilt) 3454 mg/l

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Produktet er let nedbrydeligt i vandmiljø.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Ikke bioakkumulerende.

12.4 Mobilitet i jord

Ikke relevant

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT og vPvB.

12.6 Andre negative virkninger

Produktet vil lokalt ændre pH i vandmiljøet, ved udledning af høje koncentrationer.

13 Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Produktet er farligt affald i henhold til Affaldsbekendtgørelsen.
Det anbefales at større spild og affald, bortskaffes via den kommunale affaldsordning med nedstående specifikationer (Kemikalieaffaldsgruppe og affaldsfraktion).
Mindre spild og affald bortskaffes via dagrenovationen.

Affaldsgrupper:
(Større spild)

Kemikalieaffaldsgruppe: X Affaldsfraktion: 04.32
EAK-kode: afhængig af branche og anvendelse,
(f.eks. 06 02 99; andet affald, ikke andetsteds specificeret).

Absorptionsmiddel/klude
forurenede med produktet:

Kemikalieaffaldsgruppe: Z Affaldsfraktion: 05.99
EAK-kode: 15 02 03; absorptionsmidler, filtermaterialer, aftøringsklude og beskyttelsesdragter,
bortset fra affald tilhørende under 15 02 02.

14 Transportoplysninger

ADR/RID (vej/jernbane)

- 14.1 UN-nummer -
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse -
(UN proper shipping name) -
- 14.3 Transportfareklasse(r) -
- 14.4 Emballagegruppe -
Tunnelrestriktionskode -
- 14.5 Miljøfarer -

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

ADN (indre vandvej)

14.1 UN-nummer	-
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	-
14.3 Transportfareklasse(r)	-
14.4 Emballagegruppe	-
14.5 Miljøfarer	-
Miljøfare i tankskibe	-

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

IMDG (søtransport)

14.1 UN-nummer	-
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	-
14.3 Transportfareklasse(r)	-
14.4 Emballagegruppe	-
14.5 Miljøfarer	-
IMDG Code segregation group	-

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

ICAO/IATA (lufttransport)

14.1 UN-nummer	-
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	-
14.3 Transportfareklasse(r)	-
14.4 Emballagegruppe	-

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren
Ingen

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden
Ingen

Supplerende informationer:

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

15 Oplysninger om regulering

Anden regulering: PR-nr. se punkt 1.

Særlige forhold: Ingen kendte.

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særlige bestemmelser Brugeren bør have kendskab til dette Sikkerhedsdatablad.

Tilladelser Ingen tilladelser nødvendige

VOC Ikke omfattet

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er udført kemikaliesikkerhedsvurdering/eksponeringsscenarie, der kan rekvireres, ved anmodning.

16 Andre oplysninger

Anvendte kilder:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008, om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

CEES (Centre Européen d'Etude des Silicates) june 2014

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø nr. 559/2002 + forordning 1907/2006/EF

Miljøstyrelsens bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012

Øjustitsministeriets bekendtgørelse om transport af farligt gods ADR 2011 og IMDG 2010

AT-bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer nr. 507 af 17. maj 2011 (ændret ved nr. 1134 af 1. december 2011)

Øvrige oplysninger:

Information gælder kun det omtalte produkt, og er ikke nødvendigvis gældende, hvis produktet anvendes sammen med andre produkter eller indgår i en kemisk proces.

Informationen er efter vor bedste overbevisning korrekt og komplet og er givet i god tro, men uden garanti.

Det forbliver brugerens eget ansvar at sikre sig, at informationerne er korrekt og komplet til hans specielle brug af produktet. Dvs. at brugeren udfører egne test for at sikre, at produktet opfører sig som brugeren ønsker.

Dette Sikkerhedsdatablad er udarbejdet på baggrund af de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen (datablade og lignende).

Uddannelse:

Ingen særlige krav til uddannelse.

Anvendelsesområder:

Imprægning/forsegling af flisebelægninger i indkørsler, terrasser og gangstier efter rensning med HORNUM Fliserens Natur.

Arbejde med produktet, må kun udføres af personer, der nøje er instrueret i arbejdets udførelse og sikkerhedsforanstaltninger.

VIGTIGT før brug:

Behandling er kun beregnet til betonprodukter, og må ikke anvendes på andre materialer. Påføres fliseimprægningen på ikke sugende materialer så som asfalt, sten og murværk får de et mørkere udseende/wet-look af en gennemsigtig glasagtig overflade, som ligger oven på de ramte materialer. På planter vil imprægningen ikke være synlig, men kan skade planterne.

Fliseimprægningen danner uopløselige hvide salte ved kontakt med benzalkoniumchlorid (algefjerner). Specielt ved våd opløst benzalkoniumchlorid er reaktionen meget kraftig. Det er derfor ekstremt vigtigt, at fliserne ikke indeholder benzalkoniumchlorid eller andre kvarternære aminer, når de imprægneres.

Forurenes imprægneringsvæsken med andre imprægnerings produkter kan imprægneringsvæsken blive mælkevid. Ved udlægning kan de påførte arealer kan få kraftige hvide belægninger. Det er vigtigt, at alt udstyr er rent og skylles grundigt med rigeligt vand efter brug og ved produktskifte.

Fliserne må efter afrensning og inden imprægning IKKE behandles med algebekæmpelsesmidler eller andre kemikalier. Udstyr til brug ved påføring af fliseimprægning, skal ligeledes være helt ren og fri for evt. rester af andre produkter.

Ved risiko for at påføre fliseimprægningen på andet materiale end fliser/beton, bør disse områder afdækkes, da det kan give skjolder. Kommer der fliseimprægning på andre materialer end fliser/beton, skylles området med varmt vand, med det samme.

DOSERING:

HORNUM Stenimprægning fortyndes 2,5 liter HORNUM Stenimprægning blandes med 5 liter vand. Rækker op til 75 m².

Blandes grundigt inden brug.

En korrekt dosering er billigere og minimerer miljøbelastningen.

ARBEJDSMETODE:

Værnemidler, se punkt 8.

Fliserne renses først grundigt med HORNUM Fliserens Natur, så der ikke er rester af belægninger og andet skidt på fliserne.

Fliserne skal være tørre før HORNUM Stenimprægning påføres.

Til påføring af HORNUM Stenimprægning, kan der med fordel anvendes en tryksprøjte.

Alternativt kan malerrulle eller pensel bruges.

Påfør tilstrækkelig med HORNUM Stenimprægning, så fliserne bliver våde. Der må ikke stå blanke søer på fliserne.

Hvis der er påført for meget produkt, kan den overskydende væske flyttes til et andet sted ved brug af evt. en vådrums skraber.

Fliserne skal tørre før de må benyttes. Det er en fordel, at fliserne ikke udsættes for regn i denne periode.

Alt udstyr skylles grundigt i rigeligt varmt vand efter brug.

BORTSKAFFELSE:

For koncentreret produkt, se punkt 13.

Brugsopløsninger bortskaffes til den kommunale spildevandsrensning (kloak).

Metode til klassificering: Testdata (brobygningsprincip)

H-sætninger i punkt 3: H315 (Forårsager hudirritation).
H319 (Forårsager alvorlig øjenirritation).

Der er foretaget ændringer i følgende punkter: pkt. 2.2

Forkortelser:	CLP	Classification, labelling and Packaging
	STOT	Specific Target Organ Toxicity
	PNEC	Predicted No Effect Concentration
	DNEL	Derived No Effect Level
	TWA	tidsvægtet gennemsnit
	LD50	Lethal Dose/dødlig dosis 50%
	LC50	Lethal Concentration/dødlig koncentration 50%
	EC50	Effect Concentration/effektiv koncentration 50%
	EC0	Effect Concentration/effektiv koncentration 0%
	NOAEC	No Observed Adverse Effect Concentration
	NOAEL	No Observed Adverse Effect Level
	PBT	Persistente, Bioakkumulerende og Toksiske
	vPvB	very Persistente, very Bioakkumulerende
	VOC	Volatile Organic Compound/flygtige organiske forbindelser
	EAK	Europæiske AffaldsKatalog
	H-sætning	Hazard/fare-sætning
	P-sætning	Precaution/sikkerheds-sætning